

tematika szakosokat, kisebbségeket, hogy válasszák a könyvtárosi pályát. A gyakorló könyvtárosok és oktatók figyelnek a vezetői képességek (a Bennis–Nanus-féle négy tulajdonság) korai jeleire.

Hegyközi Ilona

Információtechnológia a templomokban

Az információtechnológia fejlesztésének társadalmi hasznát és fontosságát latolgatva elsőnek nem éppen a templomok jutnak az ember eszébe. Szerencsére azonban van aki gondol rá: felkutatja a kommunikációs igényeket, kimutatja a lehetőségeket, a nehézségeket és az előnyöket, és a kutatás eredményeit gyakorlatban használható módszerré fejleszti.

Gareth G. Morgan, a Bristoli Műszaki Főiskola Matematikai és Számítógépes tanulmányok előadójának az *Információtechnológia stratégiai használata templomi kommunikáció fejlesztésére* című doktori disszertációjából nőtt ki két tanulmány, egy kutatásfejlesztési beszámoló és egy arra épített kész rendszert bemutató jelentés, az ITEM (Information Technology Ecclesiastical Method) Report.

Angliában, meglepő módon, már 1986-ban a helyi plébániák templomainak 5%-a, ma pedig már 50%-a használ számítógépet, elsősorban „általános” célokra, pl. tagnyilvántartás, adóvisszaigénylés, kiadványok előállítás (felhívások, közlemények, éves jelentések), de „különleges” célokra is, például amerikai szoftver segítségével, gépesített bibliai tanulmányokhoz. Csak egy célra nem használják sehol, s ez a kommunikáció, a plébános, a világi alkalmazottak, az állandó gyülekezet tagjai és a rajtuk kívüli, tágabb értelemben vett környezet között.

A számítógép térhódítása mindenütt kisebb-nagyobb ellenállásba ütközik jövőendő használói részéről – de a templomokban használatukat még erőltetni sem lehet, hisz az eleve konzervatív beállítottságú egyházak, templomok, melyek minden változást nehezen fogadnak, nagyrészt önkéntes, ingyenes közreműködésre épülnek,

INFORMATION SYSTEMS AS A TOOL
FOR COMMUNICATION IN CHURCHES:
A SOCIO-TECHNICAL ASSESSMENT

GARETH G MORGAN

Report No: CSM 91-1

Bristol Polytechnic
Department of Computer Studies and Maths

Gareth G Morgan MA BA CEng FBCS
Principal Lecturer
Dept of Computer Studies & Maths
Bristol Polytechnic
Coldharbour Lane
Frenchay
BRISTOL
United Kingdom BS16 1QY

Information systems as a tool for communication in churches : A socio-technical assessment / Gareth G. Morgan. - Bristol: Bristol Polytechnic, 1991. - 25 p. - (Research and development report ; CSM 91-1)

anyagilag is nagyrészt adományokból tartják fenn magukat és ezért az információtechnológiába való befektetéshez nagyon kevés pénz áll a rendelkezésükre. Pedig éppen a templomi tevékenység épül szinte teljesen az információra, hiszen a prédikáció és a tanítás a tudás megosztását célozza. Ennek alapján elmondható, hogy az *információ a templom létének értelme*.

Ezt bizonyítja maga a történelem is, hisz az Egyház az információ megőrzésében (tárolásában) és terjesztésében az egész világon főszerepet játszott. Az Ige terjesztésének igénye már a Krisztus utáni, korai századokban megnövelte a könyvek használatát. A 4. században keresztény szerzők használtak először vellum kódexeket (bekötött könyveket) a papírusz tekercsek helyett, az ezt követő évszázadokban a nyugati országok tudásának óriási része a kolostorokban koncentrált, ahol a szerzetesek szorgosan másolták a szélesebb körben terjesztendő írásokat. A 15. században, a nyomtatás feltalálása után az új technológiát elsősorban a Biblia nyomtatására használták. „Egészen a 20. század kezdetéig az Egyház főszerepet játszott a legtöbb oktatási intézmény létrehozatalában” – írja G.G.

Morgan, (vajon mit szólna a mi methodista lelkészparlamentari képviselőnk nyilatkozatához – 1992-ben! – mely szerint „az Egyháznak nem az a dolga, hogy tanítson”?!), „és még ma is, a távoli társadalmak nyelveit először azért kódolják írásba, hogy a Bibliát terjeszthessék”.

De az Igen kívül sok más információ is hatékony irányítást követel – a betegek, rászorultak segítése ugyancsak adatok szisztematikus vezetését igényli. Az utóbbi időben többen is írtak a templomi kommunikáció fejlesztésének fontosságáról – ha ennek megvalósítása egyelőre jó esetben egy számítógép és egy nyomtató felszerelésében merül is ki. Ez, szövegszerkesztő segítségével, mindenféle nyomtatott információ terjesztését megvalósíthatja, praktikus célokra is alkalmazható (a címzettek adatainak tárolása, címkék nyomtatása), nívósabb külső és aktuálisabb tartalom megjelenítésével. Mindez rendkívül hasznos és nagyban hozzájárul a templomi gyülekezeten kívüli közösség tagjaival való kapcsolattartáshoz is.

G.G. Gareth négy különböző méretű és felekezetű gyülekezetet választott ki tanulmányozás céljára, melyek pillanatnyilag semmi, vagy csak csekély információtechnológiát használtak, hogy megállapítsa a templomi kommunikációval kapcsolatos felfogásukat és az információtechnológia használatához való hozzáállásukat. A munka a templom kitűzött céljai és az IT (Információtechnológia) ehhez való felhasználásának lehetőségei körül összpontosult. Négy fő probléma merült fel:

- ♦ egy ellentétpár kettőssége a majdani használók részéről: a technológiától való

félelem, vagy ellenkezőleg, a „technománia” (túlhasználat) rizikója,

- ♦ etikai aggodalmak (elsősorban a személyes adatok tárolásával kapcsolatban),
- ♦ az információk kontroll veszélyei, és
- ♦ az elkötelezettség esetleges hiánya felett érzett aggodalom, amikor a gépeket már felszerelték.

De természetesen a gépesítés által okozható „elszemélytelenedés” problémája is felmerült.

A kérdezettek általában elégedettek voltak az addig működő „belső kommunikáció”-val, de a szélesebb körű kapcsolattartással annál kevésbé, ebben mindegyik megkérdézett templom, mint egyetlen kapcsolatteremtő eszközre, a hirdetőtáblára támaszkodott...

Az ITEM Report, mely 5 évig tartó kutatás gyümölcse, egy 5 szakaszból álló programot vázol fel a felmerült problémák szakszerű feltérképezésére és megoldására. Célja, hogy a templomoknak pontosan meghatározott utat mutasson, melyen felmérhetik valós információtechnológiai igényeiket, hogy amikor szükséges, azt hatékonyan használatba vehessék. A hangsúly a stratégián van, vagyis azon, hogy az IT-t ne csak adminisztratív, hanem olyan eszköznek tekintsék, mely a templom missziójához konkrétan hozzájárul.

Az ITEM = Információs Technológia Egyházi Módszer, kibővíthető Környezeti (Environmental) Módszerré, mely sok más típusú közösségben és önkéntes szervezetben is felhasználható.

Kovács Mária

